

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

39/08. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2008. június 24.

A Bíróság C-188/07. sz. ügyben hozott ítélete

Commune de Mesquer kontra Total France SA, Total International Ltd

**A SZENNYEZŐ FIZET ELVE MEGKÖVETELI AZ OLAJSZÁLLÍTÓ TARTÁLYHAJÓ
HAJÓTÖRÉSEKOR KELETKEZETT HULLADÉK ÁRTALMATLANÍTÁSI
KÖLTSÉGEINEK VISELÉSÉT**

A „hulladékirányelv” 15. cikke megfelelő átültetésének követelménye oda vezethet, hogy azon termék gyártója, amelyből a hulladék származott köteles viselni a szénhidrogének véletlen tengerbe ömlésével keletkezett hulladék ártalmatlanításának költségeit.

Az olasz ENEL vállalkozás nehéz fűtőolaj Dunkerque (Franciaország) kikötőjéből Milazzo (Olaszország) kikötőjébe történő szállítására vonatkozó szerződést kötött a Total International Ltd-vel. E szerződés végrehajtásaként a Total France SA-vá átalakult Total raffinage distribution eladta a Total International Ltd-nek a nehéz fűtőolajat, amely kibérelte a máltai lobogó alatt hajózó Erika tartályhajót. 1999. december 12-én az Erika olajszállító tartályhajó a Breton partok közelében (Finistère, Franciaország) elsüllyedt, rakományának és tartályai tartalmának egy része a tengerbe ömlött, előidézve Franciaország atlanti partjainak szennyeződését.

A Commune de Mesquer a „hulladékirányelv” alapján keresetet indított a Total társaságok ellen, kérve a tengerparti területének a környezeti szennyeződéstől való megtisztítási műveletei címén felmerült költségeinek megtérítését. Az önkormányzat szerint a véletlenül a tengerbe ömlött szénhidrogének az irányelv értelmében hulladéknak minősülnek, és azok ártalmatlanítási költségeinek viselésére a Total International Ltd illetve a Total France SA köteles, mint a „hulladék korábbi birtokosa” illetve mint „azon termék gyártója, amelyből a hulladék származott”.

Annak érdekében, hogy az elé terjesztett fellebbezésről ítéletet tudjon hozni, a Cour de Cassation (Franciaország) az alkalmazandó közösségi jogi rendelkezések¹ értelmezésére vonatkozó kérdéseivel a Bírósághoz fordult.

Arról a kérdésről, hogy a véletlenül a tengerbe ömlött nehéz fűtőolajat az irányelv értelmében hulladéknak kell-e minősíteni

¹ – Az 1996. május 24-i 96/350/EK bizottsági irányelvvel (HL L 135., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 59. o.) módosított, a hulladékokról szóló 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelv (HL L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

A Bíróság szerint a hajón szállított nehéz fűtőolaj nem minősül „hulladéknak” amíg gazdaságilag előnyös feltételek mellett felhasználható vagy kereskedelmi forgalomba hozható, és alkalmas arra, hogy előzetes feldolgozási eljárás nélkül fűtőanyagként hatékonyan felhasználják.

Mindazonáltal ha az ilyen szénhidrogének hajótörés következtében kiömlenek, vízzel és üledékkel keveredve valamely tagállam partjaira sodródnak és a tengerparton szétterülnek, akkor **az ilyen szénhidrogéneket olyan anyagnak kell tekinteni, melyet birtokosa nem kívánt előállítani, és amelytől annak szállítása során – habár akaratán kívül – megválnak, olyannyira, hogy az ilyen anyagot az irányelv értelmében hulladéknak kell minősíteni.**

Arról a kérdésről, hogy a tartályhajó hajótörése esetén a tengerbe ömlött nehéz fűtőolaj termelője és/vagy annak eladója és az anyagot szállító hajó bérlője kötelezhető-e a keletkezett hulladék ártalmatlanításához kapcsolódó költségek megfizetésére még akkor is, ha a kiömlött anyagot harmadik személy, jelen esetben tengeri szállítással foglalkozó vállalkozás szállította

Mindenekelőtt a Bíróság emlékeztet arra, hogy a „hulladékirányelv” szerint a jelen ügy körülményei között a szennyező fizet elvvel összhangban a hulladék ártalmatlanításának költségeit annak „előző birtokosai” kötelesek viselni vagy azon „termék gyártója, amelyből a hulladék származott”.

A Bíróság rámutat, hogy a szénhidrogéneket hajótörés esetén az azokat szállító hajó tulajdonosa birtokolja közvetlenül azelőtt, hogy azok hulladékká változnának. **Ilyen körülmények között a hajó tulajdonosa az említett hulladék termelőjének tekinthető, és ezért az irányelv szerinti „birtokosnak” minősíthető.**

Mindazonáltal a nemzeti bíróság megállapíthatja, hogy e **szénhidrogének eladója és az azokat szállító hajó bérlője „hulladékot termelt”**, ha e bíróság az egyedül általa mérlegelendő tényállás fényében **arra a következtetésre jut, hogy ezen eladó-bérlő hozzájárult a hajótörés által okozott szennyezés előidézéséhez, különösen azáltal, hogy – például a hajó kiválasztása tekintetében – nem tette meg az ilyen esemény megelőzésére irányuló intézkedéseket.**

A Bíróság e tekintetben megállapítja, hogy a „hulladékirányelvvvel” nem összeegyeztethetetlen, hogy a tagállamok a polgári jogi felelősségről szóló egyezmény² és a FIPOL egyezmény³ alkalmazásában a felelősség korlátozását vagy a felelősség alóli mentességet írják elő a hajótulajdonos és hajóbérlő javára, vagy az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére szolgáló nemzetközi alaphoz (FIPOL) hasonló alapot hozzanak létre.

Mindazonáltal ha kiderül, hogy a szénhidrogének véletlen tengerbe ömlésekor keletkezett hulladék ártalmatlanításának költségeit a FIPOL nem vállalja vagy nem vállalhatja át, és ha a felelősség említett korlátozása vagy kizárása miatt a tagállam jogrendszere – ideértve a nemzetközi egyezményekből eredő szabályozást is – megakadályozza, hogy e költségeket a hajó tulajdonosa és/vagy bérlője viselje még abban az esetben is, ha e személyek „birtokosnak” tekintendők, akkor az ilyen **nemzeti jogrendszernek lehetővé kellene tennie, hogy az említett költségeket azon termék gyártója viselje, amelyből a kiömlött hulladék származik.**

² – Az 1992. november 27-én Londonban aláírt jegyzőkönyvvel (HL 2004. L 78., 32. o.; magyar nyelvű kiadás 11. fejezet, 50. kötet, 109. o.) módosított, az olajszennyezéssel okozott károkkal kapcsolatos polgári jogi felelősségről szóló, Brüsszelben 1969. november 29-én megkötött nemzetközi egyezmény.

³ – Az 1992. november 27-én Londonban aláírt jegyzőkönyvvel (HL 2004. L 78., 40. o.; magyar nyelvű kiadás 11. fejezet, 50. kötet, 117. o.) módosított, az olajszennyezéssel okozott károk megtérítésére létesítendő nemzetközi alap létrehozásáról szóló, Brüsszelben 1971. december 18-án megkötött nemzetközi egyezmény.

Mindazonáltal a szennyező fizet elvvel összhangban az ilyen gyártó csak akkor kötelezhető a költségek viselésére, ha tevékenységével hozzájárult a hajótörés okozta szennyezés bekövetkezésének veszélyéhez.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: ES, BG, CS, DE, EL, EN, FR, IT, HU, NL, PT, RO

Az ítélet teljes szövege megtalálható a Bíróság honlapján.

[C-188/07](#)

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

Az ítélethirdetésen készített felvételek az Európai Bizottság Sajtó és Tájékoztatási Főigazgatósága által működtetett EbS "Europe by Satellite"-on érhetők el.

L-2920 Luxembourg, Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249

vagy B-1049 Bruxelles, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956